

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any IV.—TARRAGONA, 20 Febrer de 1916.—Núm. 125.

Dipòsit franc a Tarragona

Tarragona; aquesta Tarragona quieta i passiva, massa passiva i massa quieta aont els nervis perden la energia i esdeven lassos; aont la sang quasi bé diríem que no circula, ha donat un bell espectacle. Ha tingut un geste digne i enérgic, precursor, a ben segur, d'una nova vida mes activa, mes potent i mes rica...

Ha calgut l'anunci de que per R. D. es concedien els Dipòsits francs, per a que en un instant es remoguessin les forces vives de la ciutat i aunant les voluntats i coincidint en un sol desitg nombrosos una Comissió,—per cert digníssima i competent de debò,—per a visitar an en Romanones i l'Urzaiz,—autors del projecte—i recabar per a Tarragona igual, idèntica concessió que a Barcelona.

Cal remarcar que Tarragona i Barcelona han sigut les dos poblacions que mes prestament s'han posat sobre la qüestió; qüestió que no havien abandonat ni un instant d'ençà que's debat lo de les Zones neutrals.

Lo que vol Tarragona? ¡Lo just, lo equitatiu, lo natural, lo lògic, lo humà...! ¡Vol viure, vol conservar llur existencia i, sobre tot, no està disposada de cap manera a constituir una oprobiosa excepció! ¡Volém no ésser mes que Barcelona, emprò tampoc volém ésser menys considerats que Barcelona!

Una nota consoladora hem registrat durant la gestació definitiva a Tarragona d'aquest assumpte; ens referim a l'actitut dels regionalistes en aquest afer.

Nosaltres no duptavem de que'l patriotisme i la raó se imposaria a tots quan arribés la hora, però consti que l'actitut dels regionalistes en l'actualitat no és la sustentada per *La Veu* i per l'Albafull temps enrera, i, en manera molt especial, en una reunió celebrada una nit al saló de sessions de Cà la Vila. ¡En bona hora!

Una continuada serie de coses peregrines se han posat de manifest aquests dies arreu d'Espanya. Hi han hagut protestes a dojo de que'l dipòsit franc fos concedit a Barcelona.

Continuem éssent tan espanyols...! Protestes i mes protestes. Però protestes de que? ¡Oh gent miserable i perversa! Protestes de que a Espanya disfrutem d'una institució moderna i essencialíssima de la economia per al engrandiment integral de nostra riquesa?—¡Sí, però aquesta es la qüestió secundaria; la essencial es de que va a beneficiar-se a Catalunya! I això no están disposats a consentir-ho molts espanyols que passen per gent il·lustrada, quan deuriem passar per estúpits...

¡Què protesteu, gent migrada, quan lo que deuriem fer és recabar per a vosaltres aquesta millora!

Els de Cadix protesten de que Barcelona, Tarragona, etc. puguin disfrutar de lo que disfruta ell, per més que no hagi sapigut ni pogut treure'n profit. Saragossa protesta de que siga Barcelona la que disfruti d'aital millora, i, en canvi, la recaba per a Vigo... I per aquest ordre la quantia de totes les demés protestes.

¡Tarragona, nó; no protesta, però vol fer seva, també aquesta millora! ¡Això és digne i noble! ¡Això es labor positiva!

¡I quan tinguérem aquesta autorització, què hem de fer? Emdre i no parar en la campanya salvadora per a Tarragona per a conseguir la unificació de les tarifes. Sense això, el dipòsit franc es un veritable mite.

¡Vinga, doncs, a treballar!

Avans de acabar, hem de consignar que no fou

per iniciativa de l'Alcaldia la convocatòria de la última reunió de Entitats, sinó per la indicació, amablement atesa per nostre Batlle, del benemèrit Centre Industrial, pare de aquest afer.

J. G. P.

Tarragoní que triomfa

En Miquel Grau, primer director de la orquesta del "Théâtre national de L'Odeon" de París.

De París, la ciutat de la llum, ens arriba una bella nota d'art que'ns omplena de joia.

Es aquesta que nostre compatriota, En Miquel Grau, fill del mestre fuster del mateix cognom que durant molts anys tingué sos tallers a la Plaça de la Font, i que portat per ses aficions a la música marxá ja fa uns anys a París, ha vist consagrats sos indiscutibles mereixements veientse el'levat a la direcció de la orquesta i chors de «L'Odeon» de París, el segon en categoria dels teatres francesos.

No cal dir si ens alegrem com a tarragonins del triomf de un artista de casa a París, i ens plau donar-li la nostra mes efusiva enhorabona la que compartim amb son mestre aquí, En Josep Gols, que no duptem ne sent vivíssima satisfacció de la victoria de son deixeble.

Sabém qu'EnGrau te grans desitjos de venir per a fer-se oir de sos compatricis i de tot cor voldriem que pogués fer-ho.

De totes maneres com mes trigui millor preparat vindrá, ja que encare que Director de orquesta no para de estudiar amb els millors mestres de París, quins el consideren com a company i una esperança per a l'avenir.

Homenatge de simpatia a França

De triomfal pod calificarse el viatge realitzat a Perpinyá per ilustres personalitats catalanes de la política, de les lletres i de la producció, per a retre homenatge de simpatia i adhesió a la causa francesa i de confraternitat entre els catalans d'una i altra banda dels Pirineus.

A Cervera ja els esperava una comissió, i foren atentment complimentats per les autoritats de la població, i a Perpinyá s'els feu una rebuda carinyosíssima.

A Casa la Ciutat es feu la presentació a les autoritats, i's cambiaren discursos de salutació entre l'alcalde de Perpinyá i'ls senyors Bastardas i Ignaci Iglesias, resultant un acte emocionant i corprenedor.

Al teatre de Perpinyá, que estava completament atestat de públic, es feu per la tarda un miting de confraternitat, ocupant la presidència el alcalde, senyor Denis, que tenia als seus costats al bisbe de Perpinyá i a l'Angel Guimerá. A l'escenari hi havia ademés tots els expedicionaris i els diputats, senadors i personalitats de Perpinyá.

Començá els discursos l'alcalde i seguí el bisbe, monsenyor Carselade du Pont; en Diaz Retg, per la premsa francófila; l'Andreu Desparemons, per la francesa; en Josep M.ª Roca, president del Ateneu Barcelonés; Ignaci Iglesias, en Garriga Massó, en Pere Rahola, en Pere Corominas, en Frederic Rahola, i'l alcalde de Perpinyá doná per acabat l'acte

entre aclamacions entusiasmades i visques a Catalunya, a França, a Espanya i al Rosselló.

Entre aclamacions se imposaren al poeta don Angel Guimerá les insignies de la Llegió d'Honor, que li ha concedit el govern francès per la seva hermosa poesia que publicuém al acavament d'aquestes ratlles.

Al gran hotel foren obsequiats els expedicionaris amb un banquet de 200 coberts, en el que's pronunciaren brindis carinyosos.

A l'hora del brindis parlaren l'alcalde de Perpinyá, l'Apeles Mestres, Lluís Via, Santiago Rusiñol, Miquel Utrillo, Pere Rahola, Alfons Masseras, Carles Grandó, Santiago Andreu i J. Escarguel.

Durant l'acte regnà gran entusiasme i els brindis foren molt aplaudits.

El mati del dilluns el dedicaren els expedicionaris a visitar els hospitals de l'Unió de dones de França, de l'Associació de Segurs als ferits i l'asil pels soldats convalents, després de lo qual foren invitats amb un dinar per la senyora Ducup de Sant Paul.

Els expedicionaris foren aclamats per totes parts ont anaren, i una de les vegades, com a la sortida del mitin, per mes de 10.000 persones.

Heu's aquí la hermosa poesia den Guimerá:

Als nostres germans del Rosselló

La encaixada us portem de germanó,
que una raça hem sigut i una Nació.
Mes dins les venes diu la sang botent
que ho som i qu'hem de serho eternament.
Salut i gloria, oh fills del Rosselló!

Hem traspasat la ratlla partionera
entre aquí i els d'allà que's diu frontera.
Mes frontera pel cor mai ho ha sigut!
No hi ha partions: per honra, per virtut,
per fe en demà, som una patria entera!

Nostra casa pairal t'el mateix sostre.
Fum de les llars i el res, si es nostre o vostre
cap amunt no's coneix, que unit hi va;
i Deu quan beneheix al català
meitat es per vosaltres, meltat nostre.

Mes avui hem vingut de l'altra terra
a frech de cor per veure com s'aferra
el demà triomfador en nostre pit.
I a juntar nostra veu al vostre crit:
Amunt les armes fins matar la guerra!

Per sobre'l mar del món civilisat
onada de barbarie s'ha aixecat
que'l buf del diable cap als bons desboca;
mes Deu us ha clavats hont sou com roca
i la onada en brumera s'ha tornat.

Quin goig xafar el cap de l'escorçó!
Fins s'alçará més alt el Canigó!
De les mares els cors reverdirán!
Sos fills ja somrisents els naixerán!
Els troncs de l'orgull ja no hi serán!
Salut i gloria, oh fills del Rosselló!

ANGEL GUIMERÁ.

En el "Orfeo Tarragoní"

Un discurs den Manuel Font

En l'Assamblea general ordinaria celebrada pel «Orfeo Tarragoní» el dia 9 de aquest mes, el nostre bon amic En Manuel Font pronunciá un brillant parlament de despedida i del qual no volem sustreure'ns de citar-ne quiscuns passatjes com fem a continuació, sentint no poguer-ho íntegre tal com el feu.

Començá dient que no sabia si podia dir tot quan

desitjaria per la emoció que en aquell moment tenia i que era tan grossa com el entusiasme amb que havia realitzat tot el seu treball, migrat, de la presidència del «Orfeo» i suara, al parlar per última vegada voldria dir lo molt que en aquell moment sent no solament per l'«Orfeo» nó, si que també per als orfeonistes, els meus companys de sempre. I es que vos voldria parlar de coses que he llegit en els llibres dels nostres mestres en Nacionalisme i Catalanisme i transmetreu algo puix que molt ne podem aprendre i mes encare tenim de aprendre d'ells, ja que quan desapareixen per a no tornar mes, no'ns deixen a ningú que pugui ocupar el seu lloc; i sinó, mireu si hi ha hagut cap mes Maragall, ni Robert, ni si hi haurà mai un Torres i Baiges, mort fa tan sols 48 hores!

Cita alguns paragrafs de «L'Elogi de la paraula» den Maragall qual lectura deuria fer tot'hom i majorment els que tenen de enraonar al públic puix que'ls ensenya a parlar amb el cor i parlant aixis es quan vos entendrà tot'hom, i com espera li passarà an ell igual ja que diu lo que sent.

L'Orfeo, per a mi, es una manifestació artística-popular del cant de un sentiment nacionalista. El Nacionalisme está passant, avui, una grossa crisi. Doncs bé, si dins al Nacionalisme hi ha crisi, que ha de passar al Orfeo? També una forta crisi; i heu's-aquí com el nostre no es ara el Orfeo Tarragoní de deu anys enrera i es que a Tarragona no's fa res per al Orfeo, se'l té completament abandonat. Avans se feien vetlles aont s'hi vasallaben dolls de doctrina catalanista i de aont hi naixien els orfeonistes. Mes ara no passa aixó, no, perquè'ls nostres homes catalanistes troven millor el ocupar-se en petiteses locals que no porten altra cosa que la discòrdia i la disgregació de la familia catalana eixint-ne de aquí la crisi del Orfeo.

Recorda, després, la renovació de joventut que li ha fet el Orfeo durant la seva actuació de president, trovant-se aleshores tan jove com tots élls, els cantaires, i—diu—en totes les excursions que hem fet, al organitzar-les ho fet amatat de entusiasme i al tornar, al arribar tenia una emoció grossa, intensíssima pel éxit, per la victoria, pel triomf obtingut sense recordarme per a res del estat económic. Jo hi estic renyit amb la economia quan se la vol comparar amb un éxit moral.

Una de les primeres gestions a fer, es la de convencer an aquets paladins del catalanisme a que vinguin a aquí, que tornin a aquesta casa nostra que també es seva, que es la casa de tot'hom i que tornin a escampar sana llevó de catalanisme.

Referint-se a les orfeonistes que precissament te al seu davant diu que de cada una ne guarda aquelles bones impresions que'n te rebudes puix que de elles se n'ha parlat sempre amb elogi considerant-les com les millors d'Espanya. Recorda quan van anar per a que acceptés la senyoreta Quesada el càrrec de Directora li digueren que ho fora ben joiosa quan conegués a fons el Orfeo, i aixis ha succeït, éssent-ne avui la mes ferma defentsora.

La idea del Casal per al «Orfeo Tarragoní» encomaneula al nou President i teniu la seguretat que ell ho portarà a cap. No vos oblideu que sou de Catalunya i que allí, a casa, al Casal hi teniu que anar-hi a fer feina profitosa per a la nostra patria, i teniu que anar-hi tots, homes, nois i senyoretetes convivint-hi junts.

Feu-ho, empró amb molt d'entusiasme, amb forta vibració de sentiment, i teniu la seguretat que aquest vostre esforç arribarà a lograr que aquelles mateixes persones que foren els elements directores del Orfeo, ne tornin a ser-ne i també des d'aquí podran treballar per a la defensa de Tarragona, que ja'ls ajudarém tots.

No fa molt me deia un entusiaste soci protector que feren mal fet en reelegir-me l'altra vegada, puix que aquests càrrecs gasten als homes i dec dir-vos qu'és vritat, empró que jo vos ting de fer-vos notar que n'hi han que mai se gasten, com n'es un d'ells el Sr. Ventosa que va ésser el qui glorificá al Orfeo anant al Palau de la Música Catalana i que des de allavors i en tots moments ha treballat de una manera incansable per al Orfeo.

I acaba aixis. Mercés a tot'hom; la meva immensa gratitud per la vostra amistat; jo vos recordaré

sempre en tota la meva vida. Adeu Orfeo Tarragoní. Adeu orfeonistes i socis tots.

Una sorollosa i llarga ovació esclatá en aquestes darreres paraules que plenes de lo mes intensa emoció pronunciá En Font, que rebé fortes encaixades i sentides felicitacions pel seu bell parlament, i a les que hi reiterem la nostra de tot cor sentida.

Sobre'ls Diposits comercials

«Qualsevol port que s'engrandeixi serà orgull de la patria i resultarà profitós per a totes les regions, per la íntima solidaritat económica qu'existeix.» Aixó ha dit el president del Consell de ministres en un telegrama, resposta al que li enviá la Federació patronal de Saragossa.

També digué'l President que'l Diposit franc no era una concessió que's feia a Barcelona com a privilegi; vinguent a dir que igualment se donaria a altres capitals si aixis ho demanaven i no havien de sofrir-ne perjudici'ls interessos del interior.

Nosaltres barcelonins de bon grat, no voldriem que Barcelona s'erigís en capitalitat explotadora de les seves germanes catalanes, i que la seva plétora comercial i industrial se xuclés la vida de les altres provincies, menys afortunades per la seva posició geográfica.

Tarragona té un port magnífic, cridat a prosperar i a donar una forta empenta a la població avui reduida, trepitjada pels governs de la monarquia que, a Espanya sobre tot, no han sapigut mai atendre les conveniencies dels seus administrats, donar-los la má per acompanyar-los als seus destins de progrés i riquesa.

A Espanya, trist ara és confessar-ho, per a conseguir ésser escoltat i atés, convé cloure'ls punys i aixecar la veu. Ni Tarragona, ni Lleida, ni Girona han aixecat al cel les protestes que treuen la son de les orelles dels governants abandonats als coixins de la cadira.

Barcelona s'ha produhit algunes vegades com el pobre porfiado de la sentència popular, aixecant polsegueres, trempant plomes desvergonyides que, lluny de Catalunya, al embrutar les quartilles han volgut ferir i fer sang a les llibertats catalanes.

Els panxacontents del centralisme s'han aixecat de puntetes i han llensat malediccions i renecs contra'ls catalans, jurant recordar les nostres pretensions abusives per a negar-se sistemàticament a tota transacció, prò ha vingut el temps benefactor a fer oblidar coses pretèrites, a destenyir ofenses més o menys lligítimes, i el governant del *vade retro* ha acabat per concedir, si no tot lo que's mantenia en el memorial dels descontents, una bona part.

Amb la concessió per part dels nostres governs de mides econòmiques encaminades a facilitar la vida i'l desenrotll de la segona capital d'Espanya, que comensa ja, per les ganes de treballar, pel seu esperit innovador, o per la vergonya al Madrid plutócrata, succeeix lo propi que amb els demés drets que la naturalesa i la justícia concedeixen als ciutadans d'una nació que camina adalera al cim de les modernes idealitats.

No's concedeix una amnistia o un indult important que no sigui cosa guanyada pel esforç d'una colla de propagandistes populars, i festejada per les salves d'un poble que té més cor que seny, i s'exalta i se sent els ulls molls davant de la desventura agena.

Tarragona devia haver armat més scroll, defensar-se amb més braó i constancia, i Barcelona devia, potser, haver-se recordat una miqueta més de sa germana i, puix que ambduques diputacions provincials viuen mancomunades, demanar per Tarragona tot alló que hauria de ser-li de grós profit.

Nosaltres hem admirat el port tarragoní i al fer-nos una mica càrrec de la abardó en que viu la ciutat històrica, hem lamentat que no se la ajuda a pujar el Calvari gloriós del seu destí. Per xó, catalans ans que barcelonins i humans ans que espanyols, voldriem que'l puny del governant, devenint sembrador, llencés llevors prolífiques per tots els indrets de la nostra Catalunya i de la nostra Espanya.

J. COSTA I POMÉS.

Barcelona, Febrer 1916.

El mítin contra el encariment de les subsistencies

Com ja vàrem anunciá, el diumenge darrer se va celebrar al «Salón Moderno» el mitin organitzat per la Federació local obrera per a protestar contra el encariment de les subsistencies, havent-hi concorregut nombrosíssim públic que omplenava per complet l'espaiós local.

Presidí el acte el company Zaragoza, qui, després d'explicar el objecte del mitin, concedí la paraula a Arbós, de Badalona, qui pronunciá un eloqüent discurs fustigant fortament als polítics del règim actual i indicá deu demanar-se als representants del país en el futur Parlament que legisli'n en benefici de la soferta classe treballadora, que és la que més ho necessita.

Parlà a continuació el nostre amic i ilustre escriptor, el diputat per Tortosa, En Marcellí Domingo, qui començá fent historia de la gestió política-financiera dels governs de la Monarquia, des dels desastres colonials, treient-ne la conseqüencia de que la ruina d'Espanya se deu als desacerts dels governants, doncs de no ésser aixis, no liquidariem els presupostos amb un déficit de quatre-cents mil lions de pessetes. Analitzá l'actual guerra europea i demostrá que mentres a Espanya, sense guerra, ha pujat les subsistencies sembrant la miseria en tot el territori, essent-ne la primera víctima la classe treballadora, en les nacions beligerants, si bé han pujat els queviures, no ho han fet en la proporció de Espanya i la classe obrera d'aquells països no ha tocat les funestes conseqüencies que pateix el obrer espanyol, puix que se li han augmentat considerablement els salaris per a que no tinguessin fam, mentres que a Espanya lo mateix están are els jornals que estaven avans de la guerra en que'ls articles de primera necessitat no costaben lo d'are i per tant hi ha que demanar al Govern que obligui a pagar millor al obrer i a que dongui treball, obligant a que se cultivin les grans extensions de terreno erm i construir obres públiques, de les que tanta necessitat ne está Espanya, i creant noves industries i explotant les conques mineres aont hi trobaria la verdadera riquesa nacional.

Referint-se a la gestió parlamentaria diu que mentres el poble no fassi bon us del dret del sufragi nó pot culpar-se de les deficiencias socials al Parlament, doncs la culpa es del poble que deixant-se coaccionar porta a allí per a que'ls representants una majoria no disposada a treballar en benefici del país sinó disposada a fer tot alló que interessa al Govern. Quan el poble se convenci de aixó dipositará son vot en favor dels homes que l'han de representar dignament i han de fer oir sa veu al Parlament per a conseguir lleis que'l protejessin. (Grans aplaudiments.)

Al aixecar-se a parlar el leader dels socialistes Pau Iglesias va ésser saludat amb molts aplausos. Pronunciá un eloqüent i magnífic discurs pegant fortament als Governos de la Monarquia com a únics culpables de la miseria d'Espanya, dient que aquests polítics de la monarquia espanyola quan se troven en la oposició obren de diferenta manera que com pensen i quan son al Poder pensen i obren de altra manera que quan estaben a la oposició i aixis ho podem veurer avui amb el partit lliberal que fa tot lo contrari de lo que pensava havia de fer-se quan va sentir les ansias del Poder pel sol fi de fer caure a Dato.

Analitzá, amb brillants paragrafs, els mals de Espanya i la situació angustiosa de la classe obrera per culpa dels Governos de la monarquia, insistint a que'ls treballadors no deixin de fer política fins a conseguir que al Parlament hi vagi una majoria, no de homes sense sentits humanitaris, sinó de homes de cor que coneixin la necessitat del obrer i laborin pel seu benestar.

Una xardorosa ovació que durá llarg rato esclatá al acabament del discurs del pare dels obrers espanyols Pau Iglesias, qui va ésser molt felicitat,

Trucs

Bones tardes!
Ja us divertiu forsa? Si ara no ho feu, mai. Vosaltres rai que no teniu de preocupar-vos del preu de les patates com aquets bons caps de família que organitzaren el mitin pel abaratiment de les subsistències, ni us posèu cap pedra al fetje amb l'assumpt de aquet dels dipòsits francs. Vosaltres, mentres pogueu armar gresca als balls *masqués* i fumar un cigarret davant del governador, ja esteu tips i us rieu ben bé de la virolla. Però—ja som a can Però—penseu que no sols de grimègia viu l'home, i que si avui rièu demà potser plorareu gotes de sang, perquè després de les rialles venen les ploralles, com diuen els alemanys.

Doncs, sí, tornant a lo que déiem, us diré que a mi, de tota la premsa de Tarragona,—incloint-hi el *Diario* amb aquelles saboroses «Notas de sociedad», ¡miau!, i el pobre *Tarraconense* amb aquella literatura que ompla tant com un llengüet i un tall de butifarra,—el que m'agrada més de tots es *La Reconquista*. Carai dels requetés i que surten farrucos sempre. Vès si ho saben que això del carlisme o jaumisme es un conte per a que puguin figurar en Mella, l'Avellà i demés eminències, però ells sempre amb aquella fè, com si s'hi trobessin.

Ara'ls hi fa companyia el Ponci que, com aquell que no diu res, es tan farruc com ells. Calla, home, calla. Que ho fessin els seus subordinats, bueno; que personalment en Soliano i en Menjibar anessin espectador per espectador avisant-los del imminent perill que corren si fan fúm, també hi passo; però que sigui el Ponci, revestit de pontifical, qui personalment dirigeixi la maniobra i s'encari amb el públic i l'hi fassi jurar la constitució, no que no hi passo, ni ara ni mai. I ara, aont som?

Què dieu, que ho fa pel nostre bé? També hi soc, però per Deu, que si'l tabac es—amb perdó sigui dit—un reventa ventrells, el *ribell* es un reventa butxaques, i tot es mal que mata.

Com estem de la guerra. Encare sou tan francòfils? No sé pas que hi veieu. Com se coneix que no llegiu an en Pujol, *La Cruz* i *otras hierbas*. Davant d'aquell bé de Deu d'argumentació un hom no pot menys que exclamar amb el poeta:

Les raons que'm solèu dar
me deixen del tot convençut.

Ja'm parlarèu més endevant.

Els escandols dels cines

Dés de que la primera autoritat governativa de la *provincia*, ha decretat la prohibició de fumar en els salons aont se projecten films, sont molts els dies, principalment els festius, qu'es venen reproduint escandols en protesta d'aital prohibició. No serèu certament nosaltres qui censurarem la mida presa per el Sr. *Governador*, però tampoc podrèu aplaudir-la del tot, perquè entenèu qu'el Sr. Ayala n'obstant els seus bons desitjos i lloable fí, no ha estat del tot encèrtat al prohibir de fumar en els nostres cines. I ens explicarem; primerament, creiem que quan se dicta una ordre, qui la dicta, té de compenetrar-se ben bé de lo que fa i enterar-se pels medis al seu alcanç, no tan sols de les costúms que tinguin relació amb l'ordre qu'es vulgui donar, si que també, la possibilitat de que pugui ésser complida sens perjudicar al pròxim. I segonament, si bé en el cas present el mandat fet per el Sr. *Governador*, té la seva importància, creiem que sont altres els vicis que tindrien que dedicar-se les autoritats a abolir-los, i que son molt pitjors i perjudicials qu'el de fumar en els salons d'espectacles.

I avans de dictar i posar en pràctica l'ordre repetida, el Sr. *Governador* i els seus agents, haurian fet bé d'enterar-se si realment els locals públics de nostra ciutat reuneixen les degudes condicions de seguretad i confort, i haurian pogut veurer i comprobar que aquí no n'hi ha cap. Perquè está molt bé que durant l'espectacle no's fumi, però primer se tindria que comensar per a obligar als propietaris dels cines a tenir un degut saló de fumar i combinar els espectacles a l'estil de les representa-

cions teatrals, çò és, fer algún intermedi, per a que les persones vicioses del fumar, poguessin sortir al saló instalat al efecte i poguer aixís esplaïar-se saboreijant un cigarret o *puro*, encar que la *Tabacalera* serveixi malament.

No éssent així, es possible que per medi de la força policíaca se consegueixi en principi, obtenir satisfacció, més el temps queda per respondre: si el senyor *Governador* no fa posar els locals amb deguda forma i per a que sigui ben factible la seva disposició, a la curta o a la llarga, seguirà fumant-se.

S'ens ha dit que, degut al escandol del diumenge passat al «Cine Moderno», s'han imposat multes de 50 i 75 pessetes als que han cregut eran protestants o causants del esvalot, i d'aixó si que de resultar cert tenim que protestar-ne, perquè les considerem ridícoles i realment fora de ratlle, per exagerades.

Volèn que siguin considerades, justes les multes que s'imposin per infracció de l'ordre governativa prohibint el fumar en els locals d'espectacles? Que comensi el Sr. *Governador* obligant als propietaris de locals públics d'espectacles a posar en bona regla llurs locals; que obligui també a les senyores a treures els barrets, que molesten tant o més qu'el fumar, perquè no hi ha dret qu'es contrarii al *sexo feo*, mentres al *bello*, se li permet aquesta dolenta costum de tenir que aguantar durant la sessió uns capells que no deixen veurer lo qu'es projecta a la tela.

I, finalment, ens diuen que algún dels multats no és fumador ni ha fumad mai, i que ha sigut multat pel *delicte* de haver anat a demanar la llibertat del jove detingut en el esvalot citat. Si aixó és veritat, que'ns resistim a creurer-ho, no sabem pas aont anirem a parar, puix seguint aquesta teoria ja veiem a presidí el *Arquebisbe*, que aquests dies ha demanat el indult de un condemnat a mort. No está mal en temps de govern lliberal que ni el de dret de petició pugua exercir-se.

Senyor *governador*: si está en el seu ànim segar de roca i arrel les males costúms i vicis, cosa que aplaudirèu verament, dediquis també a que al *pobre Jordi* no se l'hi estiri mes la orella, a evitar la corrupció de menors i a altres i altres malures que, desgraciadament en nostra ciutat, com en la majoria de pobles, han pres peu.

Pro-salaris

Els dependents de Comerç, aquesta soferta classe de la societat, ve sentint com la que més els efectes de l'encariment de les subsistències i per çò i cercar remei s'efectuà a la sala d'actes del «Centre de Dependents del Comerç i de la Industria» de Barcelona l'anunciad mitin pro-salaris.

Presidí en Puig i Esteve, qui obrí l'acte amb un breu parlament. Tot seguit, feren ús de la paraula, per la Secció Permanent de Relació i Treball, en Palá; pels dependents de a l'engròs, nostre company Roig i Trius; pels dependents d'escriptori, en Presas; pels dependents de Banca i Borsa, el company Madrid; en Feliu i Codina, de la Secció P. de R. i T.; pels dependents de ferreteria, en Calmet. Resumí els discursos en Puig i Esteve, i es llegiren les conclusions pro-salaris, essent aprovades per aclamació. El secretari llegí les adhesions, donant-se per acabat l'acte en mig del més gran entusiasme.

Desitjém el major èxit a nostres companys, i encare que som els primers en regoneixer la especial situació del comerç a Tarragona, no estaria de més que nostre «Centre» se'n preocupés de tan vital problema.

De l'Ajuntament

Sessió del 12 corrent

Hi assistiren 23 regidors, aixís com un nombrós públic.

Fou aprovada tota la ordre del dir i al llegir-se la Proposició dels senyors Cavallé, Piñol i Boada per a que se nombrés una Comissió de regidors que gestionés del Govern la concessió de un diposit franc per al nostre port, parlà el senyor Orovio resenyant la reunió del dia avans, fent remarcar la importància del acte.

En Cavallé fa la defensa de la proposició fent el historial del procés del port franc demanat per a Tarragona i demanà al Consistori que anomeni an en Piñol per a representar a l'Ajuntament.

En Virgili, després de defensar la proposició, també demana que se anomeni an en Boada per a la Comissió, ja que dits senyors representen practicamente els interessos del diposit franc.

L'Albafull defensà la conveniència de que's treballi per a obtindre aixó, empró ho feu amb certa recansa i desconfiança. *Tarragonins, preneune nota!*

Se acordà que, junt amb l'alcalde, anessin a Madrid els regidors Piñol i Boada per a dites gestions, havent donat les gracies els mentats regidors per la designació de que havien sigut objecte, que'ls honorava, i prometeren fer tot quant puguin per a veure de obtindre çò que's preté.

NOVES

Ahiv, al mati, arribà la Comissió de l'Ajuntament i demes forces-vives de nostra ciutat que anà a Madrid per a gestionar la concessió de Dipòsit Franc per a nostre port.

La Comissió se mostrà bastant satisfeta de les gestions fetes i sembla, segons el seu parer, de que se anirà a una informació abans de dictarse el decret de concessió de Dipòsits Francs, que serà de caracter general i de que se atendrán els interessos de Tarragona segons han promés.

Per a avui a les deu i mitge del mati está anunciad un Mitin de propaganda cooperatista, al Saló Modern, organitzat per la «Cooperativa Obrera Tarraconense» al que hi pendrán part el president de la Cambra Regional de Cooperatives de Catalunya i Blears D. Joan Salas Antón, D. Franciscó de A. Ripoll ex-president de la mateixa i el Diputat per Tortosa D. Marcellí Domingo.

A les tres de la tarda i amb assistència dels mentats representants de la Cambra Regional se celebrarà l'Assamblea de Cooperatives de la provincia, al local social, Rambla S. Joan, 70, baixos.

Per a air estava anunciad un extraordinari ball al Teatre Principal, titulat de *Desafinació tarraconina*, per al qual la Comissió nomenada «Gatzara S. A.» havia organitzat un concurs humoristic-musical amb premis consistents en medalles de un metall de molta *valua*.

Tots quants balls se han celebrat han constituït altres tants èxits puix que la concurrència ha sigut grossa havent-se fet un derrotxe enorme de confetti, serpentines i altres materies empleades entre'ls combatants que desenrotllen lluites renyidíssimes, amarradas de bon humor i alegria.

«Gatzara S. A.» pot restar-ne orgullosa puix que'ls seus esforços han sigut coronats d'èxit, encare que hagin tingut una forta (?) oposició de certs elements anònims.

El Magisterio Tarraconense, periòdic professional, parla de la comunicació que Maura envià al ministre d'Instrucció pública i es pronuncia en contra perque pedagógicament el que's preté és un error. I afegeix: «Però nosaltres sospitem que per sota de la literatura estantica del document hi batega una finalitat oculta: el negoci dels llibres que abans produïa mil'ions a l'Academia i avui quasi no produeix res».

Ha mort a Barcelona la distingida senyora donya Maria Antonia de Castellví i de Vilallonga, viuda de Hebrard, qui duran molts anys residí a nostra ciutat, per lo que la seva mort ha sigut molt sentida.

Als seus fills i demés familia, i de una manera especialíssima a son fill polític, el ilustre publicista i estimat amic nostre En Joan Ruiz i Porta, els hi transmetém el nostre mes sentit pésam.

El ball de màscares que tenia que celebrarse el dia 17 al Teatre Principal, quals beneficis se destinan a la Associació «La Caritat», se celebrarà el 24 del actual, creient constituirá un èxit gros per als organitzador pel entusiasme que regna donat el benefic fí de dita festa.

Continuant la serie de conferencies organitzada pel «Centre Industrial», el proper dimars, dia 22 del corrent, a les nou i mitge de la nit, el Diputat a Corts En Marcellí Domingo disertará a la tribuna de dita societat sobre'l tema «El problema del Marroc amb relació a la economia espanyola».

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
Inscripta en el Govern Civil i en la Comissió general
de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **DR. RABADÀ**
Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroteràpia i anàlisis micro químic d'orina i productes patològics.
Sero-Reacció de Wassermann.— Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADÀ

*Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge
de les Cases de Socors de Barcelona*

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per a'ls pobres, franca
dilluns, dimecres i dissabte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — TARRAGONA

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

DE
JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamanys : Escribanfes : Plumes Stilogràfiques : Pesa-carries : Copiadors, etc : Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat : Postals de totes menes i albums per a les mateixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

FERRETERIA MALLOL

Bateria de cuina :: Eines de totes classes :: Articles per a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regalos — — Articles per a Sports

Sant Agustí, 9 i 11. — Tarragona

Sastreria Novitat

LLUIS MONTSERRAT

PORTALET, 1

PLASSA DE LA FONT, 51

TARRAGONA

PERE SIMÓ ROMEU

ESPECIALISTA EN ENFERMETATS DE LA BOCA I DENTS

Curació de la carió dentaria i abturacions en plata, platino, marfil : Orificacions : Treball d'escola americana : Ponts, corones, pivots, dent espiga : Dents i dentadures de totes classes i preus : Cirurgia i tractament pràctic-modern per a la curació de les enfermetats de la boca i extraccions.

CONSULTA tots els dies, de 9 del matí a les 4 de la tarda, menys els diumenges.

RAMBLA SANT JOAN, 53, PRAL.
TARRAGONA

AL DIA

Rambla de Sant Joan, 40

NOVITATS

BISUTERIA

PERFUMERIA

BRODATS

ROBA BLANCA FETA

CORBATES

GUANTS

COLLS I PUNYS

BANOS I STORS

HIMALAYA

El rei dels
licors estomacals

FABRICANTS:

Fills de Joan Viá Granada

MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor en
l'Exposició
de Buenos Aires.

Demanenlo en els cafès i pasteleries

Indicat per a casaments,
batetjos i banquets

Perruqueria Americana

SERVEI APARTAT
PER A CADA CLIENT

Massatge facial elèctric

UNIÓ, 3

Casa Literas

Recomana al públic
sos acreditats Cafés
Torrefacció diària

Gran assortit de articles
del ram de ultramarins.

Garantia absoluta amb la
calitat dels seus gèneros.

Servei a domicili

MAJOR, 3

TARRAGONA

Francisco Potau

Calçat fet
i a la mida

Rambla S. Joan, 52

TARRAGONA

COLMADO CENTRAL

DE
FREDERIC MIRET

Fruites fresques, embutits, fiambres, conserves, vins, xampanyes :: i tota classe de comestibles ::

UNIÓ, 28 — TELEFON 245

TARRAGONA

PERE LLORET
CORREDOR REIAL DE COMERÇ

Apodaca, 9

Corbates i articles per a home
GILBERT GERMANS

PREUS BARATOS

JOAN ESBERT

FARMACÈUTIC

UNIÓ, 22

FRANCISCO COCA

Lo millor en comestibles

RAMBLA DE CASTELAR, 24

MENJADORS DEL JARDÍ

DE
FRANCISCO LÓPEZ

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16

TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en endavant i a la carta.

Hospedatges per temporada a preus convencionals.

: Habitacions amb llum elèctrica :

MOSTELLE

(RAIMOST)

Suc de raim sense alcohol

The Grape Juice Co. L^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més
higiènic
Un excelent refresc
El millor aliment en les
malalties i convalencia
Se ven per tot arreu

Fàbrica de Braguers i de Aparatos Ortopèdics

(TRENCATS)

Molts son els qui venen braguers, emprò molt pocs saben construir-ne. Costa col·locar un braguer, però moltíssim costa construirlo, doncs avans que col·locarlo bé es indispensable sapiguero construir, perquè sense la ciencia i pràctica de construcció mai pot adquirir-se la de col·locació.

El BRAGUER-ARTICULAR-REGULADOR sistema MONTSERRAT es el mes pràctic i modern per a la retensió i curació de les hernies per cròniques i rebel·des que siguin.

Grans existències de BRAGUERETS DE GOMA per a la radical curació de les hernies de la infància i tot la concernent a Cirurgia i Ortopèdia.

ESPECIALITAT EN LA CONSTRUCCIÓ DE FAIXES VENTRALS

CASA MONTSERRAT - UNIÓ, 34 - TARRAGONA